

מסורת הש"ס

סוכה פרק ראשון סוכה

עין משפט
גזירה

(ב) אהלם פי' מ"ז [גדה
א.ו.]. (ג) ו'ל' דתקון.
(ד) כלה ל: שנת כב. מה.
(ה) ופסחא פי' א' ירד'.
(ו) ופי' מילתא לא ענינא
שכן כיומן עס זמניה.
(ז) ע"כ ש"ך דף
ט.ו. (א) ופסחא פי' רש"י.

הגהות הב"ח

(ב) פי' ד"ה הכי דמי
ד"ה שפיתין ד"ה מחמתה
כשרה ד"ה:

מוסף רש"י

טפח על טפח ברוב
טפח. אבל קטן טפח
טפח חודק וטפח רוח
ורוח מלך טפח. מביא
את הטומאה. אם היה
מן המה נלד זה וכל
נלד זה הוה טפח על
מחמת אהל המה [גדה ט.ו.].
והוציא בפני הטומאה.
אם עומדה מחתי וכל
על גבי הכלי טפח. ולפי
קטע על רוס טפח דאי הוה
מלך דמי טפח מחמת
הוא טומאה רלויה ונגדו
למעלה עד לרקיע ומה
מחמתה הכשר והכשר
[חולין קפ.ו.] ולפי' אפי'
טומאה נמי לא מיתי
דלא אהל הוא. [גדה
טפח. סיככה כהלכתה.
לפי' ונבנה מה.
ועברה. יפה וביצה
ג. בקומתן. שפלה
מיריעות של נטפים שקורין
אונירין. ונבנה כב.
ובסדרין המצויירין
לנפש על טפח וביצה
ג. אפרסקין. מירסקין
לפי' ונבנה מה.]

רבינו הגנאל

כיון ששטני העליונה
כשרה והתחתונה פסולה.
אמר ר' זכנה יאה בין
סוכה לסוכה. כמה יאה
חלה בין סוכן לסוכן
והיה התחתונה פסולה.
אמר ר' הונא טפח.
שכן מצונו באהלי טומאה
טפח. רב חסדא אמר
ד' טפחים. שלא מצונו
מקום פחות מ' טפחים.
ושמואל אמר עשרה
טפחים. בהכשרה. כלומר
אין התחתונה פסולה עד
שיהיה בעליונה הכשר
סוכה. ודייקין מדברי ר'
יהודה דמי בעליונה התחתונה
דירין בעליונה התחתונה
כשרה. ואיקמנא בשאינה
ראויה לדירה. מכלל
דתנא קמא סבר אפי'
שאין העליונה ראויה
לדירה כשרה. קשיא
לרובא. לדידה מורחין
אבל ראויה לדירה על

(ב) כי דימי כגון שפסחא פסולה למה מרובה מהמטה והעליונה המטה
מרובה מלמטה וקיימי תרוייהו כפוך כ' עליונה כשרה ופסחא
פסולה כי דימי כגון דתרוייהו ללפן מרובה מהמטן וקיימא עליונה
כפוך כ' פשיטא חתונה כשרה ועליונה פסולה אינטיבא ליה מ"ד

היכי דימי כגון שהתחתונה צלתה מרובה
מחמתה ועליונה תחתה מרובה מצלתה
וקיימי תרוייהו בתוך עשרים ופעמים
שהעליונה כשרה ותחתונה פסולה ה"ד כגון
דתרוייהו צלתן מרובה מחמתן וקיימא
עליונה בתוך עשרים פשיטא תחתונה כשרה
ועליונה פסולה אינטיבא ליה מ"ד ניגור
דילמא מצטרף סוכן פסול בהדי סוכן כשר
קמ"ל כמה יאה בין סוכה לסוכה ותהא
תחתונה פסולה אמר רב הונא טפח שכן
מצונו באהלי טומאה טפח (ד) (דתינא) *טפח
על טפח ברוב טפח מביא את הטומאה
והוציא בפני הטומאה אבל פחות מרוב
טפח לא מביא ולא הוציא ורב חסדא ורבה
בר רב הונא אמרי ארבעה שלא מצונו מקום
[חשוב] פחות מארבעה ושמאל אמר
בעשרה מאי טעמא דשמאל בהכשרה כבר
פסולה מה הכשרה בעשרה אף פסולה
בעשרה תנן רבי יהודה אומר אם אין דירין
בעליונה התחתונה כשרה מאי אין דירין
אילימא דירין ממש אפיו דירין קא גרמי
אלא לאו מאי אין דירין כל שאינה ראויה
לדירה והיכי דימי דלא גבוה עשרה מכלל דתנא קמא סבר אפי' שאינה
ראויה לדירה פסולה כי אחא רב דימי אמר אמרי במערבא יאה אין התחתונה
יכולה לקבל כרים וכסתות של עליונה התחתונה כשרה מכלל דתנא קמא
סבר אפי' שאינה ראויה לקבל פסולה איכא בנייהו דכילה לקבל על
די הרחק: **ברתנ'י** יפירם עליה סדין מפני החמה או תחתיה מפני הגשם
או שפירם ע"ג הקינוף פסולה אבל פורם הוא על גבי נקליטי המטה:
גב'י אמר רב חסדא הלא שנו אלא מפני הגשם אבל לנאותה כשרה פשיטא
מפני הגשם תנן מ"ד הוא הרין דאפילו לנאותה והאי דקתני מפני הגשם
אורחא דמילתא קתני קמ"ל לימא מסייע ליה ל' סיככה כהלכתה ועיטרה
בקרמין ובסדינין המצויירין ותלה בה אגוזין שקדים אפרסקין ורמונים ופריכלי
ענבים ועמרות של שבולין יינות שמנים וסלתות אסור להסתפק מהן
עד

אמר רב הונא טפח. אפי' דלקמן פרק הישן (דף כג.): אמרינן
כזו רמי הכל לא ש"ך:
שלא מצונו מקום פחות מ"ד. היינו לענין רשות היחיד וזמנות
כדפירש בקוטרם ולענין גובה נמי אשכחן גריס חלון
(עירובין דף עו.) לימשע כפתח:
פירם עליה סדין מפני החמה.
כמו בתשובת הגאונים
הא דקתני פירם עליה סדין מפני
החמה או מחמתה מפני הגשם פסולה
היכלה דחמתה מרובה מלמטה בלא
סדין אבל אם יש ללמטה מרובה
מחמתה כשרה ואין הסדין פסולה
והיינו כמו שפירשתי לעיל דלא
מלטרף סוכן פסול נהדי סוכן כשר
כיון דכלל פסול ללמטה מרובה
וכענין זה מפרש"ת מפני החמה
שמינשט את הסך וממוך קן היה
נעשה חמתה מרובה וכן מחמתה
מפני הגשם ואם היו עלין טשרין היה
ממנו מרובה והסדין מונען מליפול
וכיון שהסדין גורם שעל ידו ללמו
מפני החמה פסול אבל לפירוש
הקוטרם קשה דלמה יפסק מפני
שמנין על האדם מפני החמה ומן
הקיסמין מאי שגא מלגלגותה ועוד
מלינו לקמן פרק הישן (דף כג.): כ'י
יומן כרבי יאלעו כשהגיעה מנה
למרגליותיו עמד ופרס עליו סדין:
עד

היכי דימי כגון שהתחתונה צלתה מרובה
מחמתה ועליונה תחתה מרובה מצלתה
וקיימי תרוייהו בתוך עשרים ופעמים
שהעליונה כשרה ותחתונה פסולה ה"ד כגון
דתרוייהו צלתן מרובה מחמתן וקיימא
עליונה בתוך עשרים פשיטא תחתונה כשרה
ועליונה פסולה אינטיבא ליה מ"ד ניגור
דילמא מצטרף סוכן פסול בהדי סוכן כשר
קמ"ל כמה יאה בין סוכה לסוכה ותהא
תחתונה פסולה אמר רב הונא טפח שכן
מצונו באהלי טומאה טפח (ד) (דתינא) *טפח
על טפח ברוב טפח מביא את הטומאה
והוציא בפני הטומאה אבל פחות מרוב
טפח לא מביא ולא הוציא ורב חסדא ורבה
בר רב הונא אמרי ארבעה שלא מצונו מקום
[חשוב] פחות מארבעה ושמאל אמר
בעשרה מאי טעמא דשמאל בהכשרה כבר
פסולה מה הכשרה בעשרה אף פסולה
בעשרה תנן רבי יהודה אומר אם אין דירין
בעליונה התחתונה כשרה מאי אין דירין
אילימא דירין ממש אפיו דירין קא גרמי
אלא לאו מאי אין דירין כל שאינה ראויה
לדירה והיכי דימי דלא גבוה עשרה מכלל דתנא קמא סבר אפי' שאינה
ראויה לדירה פסולה כי אחא רב דימי אמר אמרי במערבא יאה אין התחתונה
יכולה לקבל כרים וכסתות של עליונה התחתונה כשרה מכלל דתנא קמא
סבר אפי' שאינה ראויה לקבל פסולה איכא בנייהו דכילה לקבל על
די הרחק: **ברתנ'י** יפירם עליה סדין מפני החמה או תחתיה מפני הגשם
או שפירם ע"ג הקינוף פסולה אבל פורם הוא על גבי נקליטי המטה:
גב'י אמר רב חסדא הלא שנו אלא מפני הגשם אבל לנאותה כשרה פשיטא
מפני הגשם תנן מ"ד הוא הרין דאפילו לנאותה והאי דקתני מפני הגשם
אורחא דמילתא קתני קמ"ל לימא מסייע ליה ל' סיככה כהלכתה ועיטרה
בקרמין ובסדינין המצויירין ותלה בה אגוזין שקדים אפרסקין ורמונים ופריכלי
ענבים ועמרות של שבולין יינות שמנים וסלתות אסור להסתפק מהן
עד

הלכה למשה מסיני הוא אבל פחות מטפח לא מביא ולא הוציא את הטומאה [אם] טומאה
מתח רלוו אחד וכלת מתח רלוו שני והוא קורה ארוכה טפח ורואיה טפח ורואיה טפח ורואיה טפח
ממנו ולקרקע ולא חוץ אם יש כלי על גבה כנגד הטומאה אפילו עד לרקיע טמא דטומאה רלווה שאין לה אהל טפח נוקעת ועולה:
שלא מצונו מקום חשוב. להיות רשות לעצמו לא כרמליה ולא ר"ה פחות מלכרעה כדלמך ביציאות השבת (דף ג.) והכא נמי לאו רשות
לעצמו היא לאקרוי סוכה חמת סוכה: **כהכשרה כן פסולה.** משום שמי סוכות פסלה קרא ובי ליה זה בעליונה הכשר סוכה לאו סוכה
היא ולא פסלה: **אי נימא דירין ממש.** שאין זה הדם: **אטו דירין גרמי.** מכל מקום סוכה חמת סוכה היא: **אלא לאו שאינה ראויה**
לדירה והיכי דימי דלא גבוה י' מכלל דס"ך כו'. וקשיא לשמואל מדרבנן: **כי אפא רב דימי אמר אמרי במערבא.** האי אין רלווה לדירה
דקאמר ר' יהודה לאו בשאין גבוה קאמר דל"כ לת"ק נמי כשרה אלא כשאין גריאה יחזקה לקבל כסתות וכרים של עליונה ולישן תחתונה
כשרה מהאי טעמא דשמאל דהכשרה כן פסולה וכיון דעליונה לא חויא למידר זה שהי אין תחתונה מקבלתה לא פסלה: ופירשין **מכלל**
דס"ך סכר כו'. סוף סוף שמע מינה דרבנן ליה להו דשמאל והוא הדין לשאינה גבוהה כו': ומשני איכא בנייהו כו'. דרבנן סברי
דעליונה: **ברתנ'י הנשר.** שלא יהו עלין וקיסמין נושרין על שולחנו וסדין דכר המקבל טומאה הוא ופסול לסכך כדלקמן (דף יא.):
או שפירם על גבי קינוף. כלומר או אפילו לא פירסו מפני הגשם אלא לניו על מטהו: **על גבי קינוף.** הן קוידסין לדי' רגלי המטה
וגבוהין ומניח כלונסות מזה לזה על גביהן ופורס עליהן סדין ומרחיקין מן הסכך דשפתה לא משום מסכך דבכר המקבל טומאה מיפסלה
דהא לאו לכסויה עתה החס: **פסולה.** משום דאינו יושב בסוכה דאלה מפקסין בנייהו: **אבל פורם הוא על גבי נקליטי המטה.** שאין
אלה שנים וכן יואצין כדלמך מטה אחד למרשומיה ואחד לרגליה ונתנין כלונסא מזה לזה ופורסין עליו סדין והוא משפיע ללפן ולכלן
ומשום דאין לה גג טפח רחב למעלה לא מיקרי אהל: **גב'י ל"ש אלא מפני הנשר.** דשניה סכך להגין הלכך מפסול משום מקבל טומאה:
אבל לנאותה. אין שם סכך עליה וכשרה. וי"מ טעמא דפסולה משום שני סככים ואי אפשר דל"כ לרב חסדא לא מפסול אלא אם כן
מופלג ד' דהא איכא אמר לעיל ארבעה וימין דמיפלג ד' מן לא מני למימר אבל לנאותה כשרה דהא איכא פסול לקמן [ע"כ] בניו סוכה
המופלגין ד' מן הסכך משום שני סככים: **בקרמין המצויירין.** מעשה אורג כגון גדיי לנעונין שקורין אונירין: **ובסדינים**
המצויירין. אורג כגון מעשה רוקס או מעשה אורג שקורין גלישק"ש: **יינום שמיים.** נומנין כנסות של זכוכית לניו:
הלל

סא א"י מ"ז מ"ג מהלכי
טימלת מה הלכה א'
כב ב ג מ"י מ"ה מ"ה
סוכה הלכה כב סמ
עשין ממ טושיע א"ח סמ
מחלם ספיף א'
כב ד ה מ"י שם הלכה ח
סמ שם טושיע א"ח סמ
פי' מרובע ספיף עי ופסון
מחלם ספיף ד'
כד ו מ"י פ"ו מהלכות
סוכה הלכה טו סמ
שם טושיע א"ח סמון
מחלם ספיף ג':

לעיו רש"י

אובירין (אובירין).
ביום קוסטוס
ברומאקא זבעניויה.
גלישק"ש
(גלישק"ש). קישיטוס
דקוסטוס כולטיס.

רבינו הגנאל

די' הרחק. [די' טפחים
דירה ע"י הרחק] היא.
וכן אהא דאמרי במערבא
כל שאין [העליונה]
[התחתונה] יכולה לקבל
כרים וכסתות של עליונה.
כולי שנייה הא והכא
חזיא. האם לדירה והכא
לקבל. על ידי הרחק.
פ"סכא פ"ס עליו סדין
מפני החמה או תחתיה
מפני הגשם. דלא יתון
טרופין דסוכה נתיין על
הטפחים כדלמך דאמרי.
או שפירם על גבי
הקינוף. שהן ד' קינות
בר' קצות המטה פסולה.
אבל פורם הוא על
נקליטי המטה. שהן שנים
באמצע המטה. וברקסין
בידשולטו רב כביי טפח
ו' יוחנן שכן הוא עשה
חלל באצילי ידו. כלומר
אם הוא כנסיה סדין
וימערמי שתי זרועותיו.
ושתי ידיו עומדות על
גופו והסדין עליו. נמצא
זרועותיו בולטין ועליון
סדין נקליטי המטה
והסדין עליהם. לסיפק על
גבי נקליטי כשרה כי
כדורעותיו הן חשוכין.
פירש גאון קינות ד'
מפריץ עומדין במטה.
ועליון מלמעלה ד'
עמודים ברוחב ופוחין
עליון סדין. ונקריין
כבכל טראמה. נקליטי.
שני עמודין עומדין.
עשירין כפתח העשיר
כפתח המטה שהיא
מסגרתה. משני צדדין.
אמר רב חסדא זה ששניו
פסולה דווקא מפני הגשם
אבל לנאותה כשרה.
ואחין לסיימי מהא התיבא.
סיככה כהלכתה ועיטרה
בקרמין ובסדינין המצויירין
ותלה בה אגוזים אפרסקין
כ' אסור להסתפק מהן